

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum sacer ordo impediât matrimonio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

ingressum religionis vel susceptionem ordinis quam per matrimonium, propter quod non est simile hinc & inde. Vel melius quia per religionem & ordinis susceptionem subiicitur homo praelato quantum ad opera voluntaria naturalibus superaddita in quibus seruus obligatur domino suo, sed per matrimonium non obligatur vir uxori, nisi quo ad opera naturalia in quibus est liber: & ideo maior praeiudicium fit domino si seruus sine consensu eius ordinem suscipiat vel ingrediatur religionem, quam si contrahat matrimonium.

6 Ad secundum dicendum quod seruus est res domini quantum ad ea quae naturalibus superadduntur, sed quantum ad actus naturales qui sunt necessarii vel ad conseruationem individui ut comedere, vel quo ad conseruationem speciei, sicut contrahere matrimonium non est res eius, & ideo transferre potest in alterum sine eius consensu.

7 Argumentum in oppositum quauis fit ad veram conclusionem, tamen parum valet: quia secundum sententiam Apostoli, seruus & liber non differunt quantum ad ea quae sunt de necessitate salutis, sed de susceptione sacramentorum non loquitur. Nam & seruus non debet ordinari sine licentia domini, cum tamen ordo sit verius sacramentum quam matrimonium, quauis si ordinari characterem recipiat, nos autem quærimus utrum liceat seruo inuito domino contrahere matrimonium, & non solum an contractum teneat, & dicimus quod potest & licet.

Sententia huius distinctionis. X X X VII.
in generali & speciali.

Sunt igitur quidam ordines. Superius determinauit Magister de impedimentis matrimonii quae faciunt personas medias inter personas legitimas & penitus illegitimas: hic vero determinat de impedimentis quae faciunt penitus illegitimas ad contrahendum, & diuiditur in duas. Primo agit de impedimentis quae reddunt personas penitus illegitimas ad contrahendum cum quibuscunque, & secundo determinat de impedimentis quae reddunt personas illegitimas ad contrahendum cum quibusdam, & non cum omnibus. Secunda. 39. di. ibi. Post haec de dispari cultu. Prima in duas. Primo determinat de impedimento ordinis. Secundo de impedimento voti. 38. di. ibi. Nunc de voto inspicimus. Prima est principalis lectionis, & diuiditur in duas. Primo ostendit quomodo matrimonium per ordinem impeditur. Secundo quomodo impeditur per vxoricidium crimen. Secunda incipit ibi. His adiciendum est.

2 IN speciali sic procedit, & primo proponit quod quidam ordines sunt in quibus nullatenus potest contrahi coniugium, & si intercesserit copula fit diuortium, sicut sacerdotium, diaconatus, subdiaconatus: in aliis autem ordinibus permittitur fieri coniugium, nisi vir religionis habitum sumserit, vel votum continentiae fecerit, quod pluribus autoritatibus confirmat. Vltimo dicit quod occisoribus suarum coniugum denegandum est penitus coniugium: tales autem sic criminosos ecclesiastica disciplina, spirituali gladio, & non materiali gladio feriri iubet & puniri. Unde tales debent publicam penitentiam agere, & si contumaces fuerint excommunicentur quousque consentiant, quod autoritatibus confirmatur, ergo &c.

QUESTIO PRIMA.

Utrum sacer ordo impediat matrimonium.

Circa distinctionem istam quæritur, utrum sacer ordo impediat matrimonium. Et videtur quod non, quia aut hoc esset ratione ordinis, vel ratione voti annexi, aut ratione status ecclesiastici: non ratione ordinis, quia sic omnis ordo impediret, quod non est verum de minoribus ordinibus, ut habetur extra. 27. di. de his. nec ratione voti annexi, quia tunc ordo & votum non essent duo impedimenta matrimonii, sed vnum: nec ratione status, quia matrimonium contractum contra interdictum ecclesiae non dirimitur, & sic ordo sacer licet impediret matrimonium contrahendum saltem non dirimeret contractum.

2 Item nihil impedit matrimonium, nisi quod habet aliquam oppositionem ad ipsum, sed ordo sacer nullam habet oppositionem ad matrimonium, ergo &c. Probatio minoris, quia sicut virtus non opponitur virtuti, ita nec

sacramentum sacramento, ut videtur: utrumque autem tam ordo quam matrimonium est sacramentum.

3 IN contrarium est, quod dicitur in littera, & habetur. 27. dist. cap. placuit episcopos, presbyteros, diaconos, subdiaconos secundum instituta ad vxorem abstinere, quod nisi fecerint ab ecclesiastico remoueantur officio: ceteros vero clericos ad hoc non cogi.

4 **R**ESPONSI O. Sicut dictum fuit supra dist. 24. ordinum quidam dicuntur sacri, quidam non sacri: sacri sunt quorum actus ordinantur ad sacrificium altaris in conficiendo ipsum, vel preparando materiam, ut subdiaconus, vel offerendo eam sacerdoti, ut diaconus, vel in consecrando ipsam, ut sacerdos: & dicuntur sacri, quia ordinati in eis habent sacra tangere. Non sacri sunt quorum actus ordinantur ad disponendum populū vel remouendum malum hominem, ut oltarius, vel malum demonē, ut exorcista, vel in disponendo ad bonum siue secundum intellectum, ut lector, siue secundum affectū, ut acolitus: & dicuntur non sacri quia promoti in eis non habent tangere sacra. Hoc superposito dicendum est quod ordo sacer habet impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum ex se quidem dispositiue, sed ex statuto ecclesiae completiue. Quod patet sic: minister debet congruere ministerio ad quod ordinatur, sed constituiti in sacris non congruent ministerio ad quod ordinantur si contraherent, ergo constituti in sacris non debent contrahere. Minor declaratur, quia clerici in sacris sunt ministri Dei quo ad confectionem & dispensationem ministeriorum diuini, sunt etiam ministri ecclesiae quo ad dispensationem rerū ecclesiasticarum: ad ministerium verò diuinū dignè exequendum sunt duo necessaria, vniū à parte corporis, scilicet puritas actionis, ut possint diuina mundè tractare, & libertas conseruationis, ut possint liberè spiritualibus intendere, utrumque autem horum impedit matrimonium, quia tollit puritatem & maculat corpus & conseruationem, quia occupat circa negocia seculi, propter quod tollit idoneitatem ad diuinum ministerium. Similiter ad ministerium ecclesiasticum duo sunt necessaria, scilicet diligentia in administrando, & cautela in conseruando: matrimonium autem impedit diligentiam, quia occupatus circa propria minus curat de conseruationibus, impedit etiam cautelam, quia in priuatis vltus vxoris & filiorum faceret expendi bona pauperū, & ideo non congruit quod promoti in sacris possint matrimonium contrahere. Huic autem congruentia superueniens statutum ecclesiae fecit clericos in sacris constitutos personas simpliciter illegitimas ad matrimonia contrahenda, ita ut si de facto contraherent dirimi debeant tanquam nulla, ut habetur expressè extra quod clericus, vel volentes contrahere non possunt, ex litterarum. Et eadem ratione debet eis indici continentia quando ordinantur in quam siue consentiant, siue non, & dum ordinem sacrum suscipiunt extunc sunt inepti & illegitimi simpliciter ad contrahendum ex statuto ecclesiae.

5 **A**D primum arg. dicendum, quod ordo sacer impedit matrimonium contrahendum & dirimit contractum non ratione ordinis absolute, sed ratione qua sacer ordo, & hoc dispositiue, nec ratione voti adiuncti, quia ex nullo statu votum potest adiungi alicui facto, nisi volens voluntarie consentiat etiam si verbo diceret & mente non consentiret: quia votum est merè voluntatis, sed impedit completiue ex statuto ecclesiae facientis personas illegitimas ad contrahendum postquam sacrum ordinem receperunt. Et quod dicitur quod d matrimonium contractum contra interdictum ecclesiae non dirimitur, dicendum est quod ecclesia aliqua interdicit simpliciter prohibitione ne fiat sed si facta fuerint non irritat: alia verò interdicit non solum prohibendo ne fiant, sed statuendo ut irritum sit & inane si contra statutum fiat, & tunc non solum prohibetur faciendum, sed irritatur factum. Primo modo interdicitur matrimonium contrahi tempore feriatō & in pluribus casibus. Sed secundo modo prohibetur in susceptione ordinis.

6 **A**d secundum dicendum quod matrimonium est sacramentum ecclesiae ratione significationis, & quo ad hoc non opponitur ordini, & est in officium naturae ratione carnalis generationis: & quo ad hoc opponitur & disconuenit ordini sacro propter causas prius dictas.

QVÆ S.